

11 LÄGRE ELEMENTARSKOLAN EN BOTTENSKOLA.

Litteraturblad n:o 4, april 1861

Red. har ingenting emot den uttydning, Insändaren här ofvan ger yrkandet på en »bottenskola». Alla barn skola lära läsa sitt modersmål; och när detta läres i skolor, äro de verkliga s. k. bottenskolor.

Men i vår tanke bör Lägre elementarskolan icke härmed befatta sig. Har den också blott två klasser, bör den vara borgarskola och derföre undervisningen så inrättad, att den omfattar en avslutad kurs. Kommer en tredje klass till, så bör undervisningen rätta sig efter den utvidgade kursen.

I lärdomskolan deremot har undervisningen att meddela *elementer* för en utöfver skolans gräns sträckt kurs. Denna är skilnaden. En lärjunge från denna skola är aldrig färdig. En från Lägre elementarskolan borde vara det; d. ä. han bör för sin vidare undervisning kunna öfverlemnas åt sig sjelf.

Det af Insändaren ur detta blad 1856 citerade angår, såsom sammanhanget utvisar, de båda kurserna i lärdomsskolan, den lärda och civila afdelningens. Undervisningen för båda är nu i Högre elementarskolan ganska väl förenad – endast att derefter latinläsningen origtigt är från civilgymnasium helt och hållet utesluten.

Gerna må ännu medgifvas, att utom läseöfningen i modersmålet undervisningen t. ex. i grammatik, geografi, matematik, hufvudräkning, såvidt den utan både lärobok och läsebok meddelas, kan vara för alla barn gemensam. Men detta har sitt högst inskränkta mått; och derefter beteckna lärobok och läsebok två helt och hållet skilda kurser och undervisningsmetoder.

J. V. S.

30

12 FINSKA FÖRHÅLLANDEN OCH SVENSKA PRESSEN.

Litteraturblad n:o 5, maj 1861

Ingen bestrider mera i närvarande tid, att allmänna opinionen i Europa är en makt. Lika litet påstår någon, att icke under vanliga förhållanden allmänna opinionen uttalar sig genom pressen. Börjar man granska tidningarne en om en, kan man väl ofta anse föga skäl finnas att akta denna opinion. Men hvad man än om det ena eller andra bladet må tänka eller tala, de styrande såväl som de lydande sluta dock med att ur dem hemta sitt vetande om allmänna opinionen och att rätta sig derefter.

Naturligtvis är det de stora bladen, som rådfrågas och tros. Men å andra sidan skulle dessa de stora vara vanmäktiga opinionens organer, om de icke hade stöd i de hundratal små bladen. Intet af de förra skulle ega en enda dags förtroende, om dess åsigter och yttranden icke skulle upptagas af andra blad i alla länder och sålunda erkännas utgöra ett uttryck för den allmänna opinionen bland Europas folk.

Hvar och en känner, huru bristfälliga, osäkra, ofta vanställda berättelserna om de förhållanden äro, hvilka tidningspressen bedömer. Detta gäller isynnerhet förhållandena i de länder, som sjelfva sakna en fri press. Sådana hafva derföre ingen rättighet att fordra, att, hvad i dem tilldrager sig, skall af den utländska pressen rigtigt anföras och